

Veehouder richtlijn 6

Speenconditie en speendesinfectie

De spenen van de melkkoe spelen een belangrijke rol in de productie van hoge kwaliteit melk. De speen is het enige contactpunt van de melkmachine en de koe. Daarom is een goede conditie van de speen van belang, niet alleen om te zorgen voor een goede melkstroom tijdens het melken (uitmelken), maar ook bij het voorkomen van infectie van de uier (mastitis).

De huid van een beschadigde speen kan vele, verschillende bacteriën huisvesten die mastitis kunnen veroorzaken. Speenconditie wordt beïnvloed door het weer (vooral koud en nat weer), contact met bijtende stoffen (bijvoorbeeld kalk van ligboxen of niet goed gemengde desinfecterende middelen) en de melkmachine (bijvoorbeeld slechte tepelvoeringen en een onjuist vacuüm).

In het bijzonder de opening van de speen is belangrijk. Een gezond speenuiteinde helpt te voorkomen dat bacteriën die mastitis kunnen veroorzaken naar binnen dringen.

Het aantal nieuwe infecties in de uier is gerelateerd aan het aantal bacteriën dat mastitis veroorzaakt op de speen en de opening van de speen. Het aantal van deze bacteriën kan gereduceerd worden door middel van een optimale melktechniek en -hygiëne.

Voorstralen

Het is aanbevolen om melkerhandschoenen te dragen, ter bevordering van de hygiëne. Voorstralen is van belang wegens verschillende redenen. Door het voorstralen worden bacteriën verwijderd uit het tepelkanaal. Voorstralen leidt tot snellere detectie van klinische mastitis. Tevens stimuleert het de melkafgifte.

Voorbehandelen

Uiers die er schoon uitzien dienen droog voorbehandeld te worden met een schone doek/papier per koe. Vuile spenen dienen nat voorbehandeld te worden, met schoon stromend water. De spenen dienen gedroogd te worden, alvorens het melkstel aan te sluiten. Een wachttijd van ca. 60 sec tussen voorbehandelen en aansluiten heeft een positief effect op het snel en volledig uitmelken. Het beste is om altijd op dezelfde wijze te werken ook als er verschillende mensen melken.

Een suggestie voor voorbehandelen inclusief voorstralen voorafgaand aan het aansluiten van de melkmachine is:

Voorstralen - Voorbehandelen - 60 sec wachten

Speenontsmetting na het melken

Speenontsmetting na het melken

heeft tot doel om alle bacteriën die overgebracht zijn op de speen tijdens het melken te doden, alvorens ze in staat zijn om de uier binnen te dringen via de speenopening. Speenontsmetting na het melken is vooral effectief tegen besmettelijke (koegebonden) bacteriën zoals *Staphylococcus aureus* en *Streptococcus agalactiae*, en kan het aantal nieuwe infecties veroorzaakt door deze bacteriën tot wel 50% verminderen.

Speenontsmetting na het melken kan bereikt worden door een geschikt ontsmettingsmiddel toe te passen op de speen direct na elke melking. De spenen kunnen gedipt worden in ontsmettingsmiddel door middel van dippen of sprayen. Beide methoden zijn acceptabel, als het maar zorgvuldig wordt gedaan en de hele speen bedekt wordt. Als u een dip gebruikt, dient u de hele speen onder te dompelen, met behulp van 10 ml ontsmettingsmiddel per koe per melking. Als u spray gebruikt, maak dan twee rondjes om de uier, (met de klok mee en tegen de klok in) ervoor zorgend dat elke speen volledig bedekt is. Hiervoor heeft u ongeveer 15 ml ontsmettingsmiddel nodig.

Een brede range van speenontsmettingsmiddelen voor na het melken is beschikbaar. Elk middel dient bewezen effectief te zijn om mastitis veroorzakende bacteriën te doden. Gebruik daarom alleen geregistreerde middelen. De meeste bevatten jodium, chloor, of chloorhexidine. Ze kunnen ook additieven bevatten, zoals cosmetische middelen, om een goede speenconditie te bevorderen.

Speenontsmettingmiddelen

Speenontsmettingsmiddelen dienen juist gebruikt te worden. Als u de instructies op de verpakking volgt, dan bent u zeker dat u het ontsmettingsmiddel op de juiste manier mengt en met de aanbevolen concentratie gebruikt. Indien ze opgelost of gemengd moeten worden met water dan dient dat schoon water te zijn.

